

Preventiv fissurbehandling

Molarernas ocklusalytor är de ytor i det permanenta bettet som oftast drabbas av karies. Detta gäller allra mest sexårständerna. Förebyggande metoder för att förhindra karies är:

- egenvård i form av daglig tandborstning med fluortandkräm
- fluorlackning
- fissurförsegling

Informera föräldrarna tidigt om var sexårständerna bryter fram – visa i barnets mun! En enbindelsborste och fluortandkräm är lämplig att använda då dessa tänder brutit fram, eftersom en distal slemhinneflik (operculum) länge kan täcka delar av ocklusalytan och göra det svårt att komma åt med vanlig tandborste.

Fissurförsegling innebär att ocklusalytan täcks med ett plastmaterial eller glasjonomercement, efter noggrann rengöring (se bilagan Fissurförseglingkurs 2013 Lena Olson Kalmar).

Indikationer för fissurförsegling av första och andra permanenta molaren

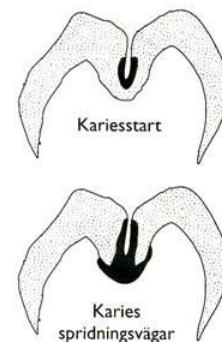
Fissurförsegling ingår i basprofylaxen. Samtliga barn och ungdomar ska därför erbjudas fissurförsegling av kariesfria ocklusalytor på 6:or och 7:or.

Förseglingsmaterial är baserade på resin eller glasjonomer. Förstahandsmaterialet är resin, vilket kräver total frihet från fukt för att fästa i den etsade tandytan. Om inte torrläggningen kan göras optimal kan man välja glasjonomermaterial, som inte är lika känsliga för fukt. I båda fallen är det viktigt att fabrikanternas anvisningar följs för att få bästa möjliga resultat.

Långtidsuppföljningar visar på goda resultat för resinbaserade förseglingsmaterial. Motsvarande data för glasjonomermaterial saknas.

Fissurförseglingar kräver kontinuerliga kliniska kontroller för att upptäcka eventuella läckage eller frakturer. Vid behov bör ny försegling utföras.

Även mycket viktigt med noggrann kontroll av ocklusalytan på röntgenbilderna då bitewingundersökning har utförts för att upptäcka eventuell ocklusalkaries. Ocklusalkaries har numera ofta en mycket liten ingångsöppning trots stor utbredning i dentinet (se figur).

Figur från Molarens ocklusalyta. Mejäre I, Malmgren B. Solna: LIC, 1994.

Bilaga

Fissurförsegling

- Arrangera brickan ergonomiskt eller assistans
- Avlägsna plack (puts, sond)
- Applicera sugögla och/eller Drytip eller vaddrullar, salivsug

Torrläggning

Sugöglan LM-Multiseptor

- Kan böjas till önskad form
- Silikonslang

AB FORSSBERGS DENTAL LM MULTISEPTOR, salivsug 40 cm 2020

Fissurförsegling 46

- Högerhänt tandsköterska sitter i position 12
- Håller slingan med vänster tumme

Fissurförsegling 16

- Högerhänt tandsköterska sitter i position 12
- Håller slingan med spegeln

Fissurförsegling

- Etsa med etsgel i 20 sekunder och samtidigt ”rensa” fissuren med **ren** us-sond.
- Spola rikligt med vatten under tryck i cirka 20 sekunder.
- Arbeta säkert – stänkrisk

- Torrlägg (kraftig blästring nära ytan). Ingen kontamination med vatten, saliv eller salivsug efter torrläggning.
- Placera blästerspetsen nära den etsade och renspolade ytan.
- Blås nära ytan längs fissurerna med hårt tryck
- Släpp på trycket
- Lyft blästern

- Försegla den etsade och torra ytan
- Applicera förseglingsmaterialet i fissursystemet. Materialet ska ej gå upp på kuspväggarna!
- Lys med härdlyslampan i 20 sekunder.
- Sondera med **ren** sond och kontrollera att plasten sitter ordentligt fast
- Skydda ögonen

- Enklast med material i spruta vid arbete utan assistans

Ändringshistorik

Datum	Ändring	Utförd av
2020-02-04	Giltighetstid uppdaterad	Cecilia Madsen, övertandläkare pedodonti